

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 320 — GOD. VII.

ŠIBENIK, 29. LISTOPADA 1958.

IZLAZI SVAKE SRIJEDJE

POVODOM 14-GODIŠNICE OSLOBOĐENJA ŠIBENIKA

SVIJETLA PERSPEKTIVA

Razgovor s predsjednikom NO općine drugom Petrom Rončevićem

Povodom 14-godišnjice oslobođenja Šibenika zamolili smo predsjednika NO-a Šibenske općine Petra Rončevića da odgovori na nekoliko pitanja našeg suradnika o dosadašnjem privrednom razvoju i njegovim perspektivama.

U kakvoj je situaciji bio Šibenik i njegova privreda studenoga 1944. godine? — glasilo je prvo pitanje.

Kao i mnogi gradovi diljem Jugoslavije i Šibenik je bio izložen ratnom razaranju i pustošenju. Velik broj stambeni zgrada, lučka postrojenja i tvornica aluminijske u Lozovcu bili su do temelja uništene. Zabilježeno je i mnogo ljudskih žrtava. U to vrijeme u gradu je živjelo nešto manje od 10.000 stanovnika, jer se velik broj građana nalazio u jedinicom JNA, okupatorskim logorima i zatvorima.

Kakvi su napori i sredstva uloženi za obnovu grada i njegove privrede?

— Odmah nakon oslobođenja, građani Šibenika poneseni entuzijazmom i visokom svijeću dali su ogroman doprinos u oticanju ratnih posljedica. Naročito napore učinili su radnici šibenskih tvornica u osposobljavanju tvorničkih postrojenja, kako bi čim prije bila omogućena proizvodnja, koja je našoj zemlji bila istekako potrebna. Ti napori urodili su plodom, jer su svih tvornički objekti na području grada započeli sa proizvodnjom. Danas možemo lako ocijeniti od koliko su značenja svijetlo uloženi napori. Te i mnoge jugoslavenske tvornice omogućile su daljnje proširenje postojećih objekata kao i izgradnju novih na ovom području. Preko 20 milijardi dinara utrošeno je do danas na izgradnju novih privrednih i komunalnih objekata.

Biste li nam nešto kazali o učeštu građana u društvenom upravljanju i na kakve slabosti se nailazilo u tom pogledu?

— Smatram da je društveno upravljanje našlo svoje mjesto u našem sistemu. Izvjesne slabosti, koje se pojavljuju i kod nas, subjektivne su naravi i materija, koju organi upravljanja tretiraju, preveć je općenita. Trebalo bi više konkretnosti i pronačaćenja načina u rješavanju problema. Jer, čim se

tako radi, onda je i veće učešće ljudi, a problemi se ili rješavaju ili se prilazi njihovom boljem rješavanju, već prema tome o kakvom je problemu riječ. U radu Narodnog odbora, makar je novim Zakonom o nadležnosti prenesen veliki broj poslova na savjete i organe uprave, još uviđek ima slabosti koji proizlaze iz formalno-pravnih odnosa. To ne znači da Narodni odbor, a naročito Vijeće proizvodnja, mogli više tretirati i neka planiranja, koja su vitalna za rad privrednih organizacija (proizvodnost, standard, stambena izgradnja, servisi itd.).

Kakove su perspektive razvoja Šibenske privrede?

— Iz onoga što je sve ostvareno u proteklim 14 godina, a to nije malo, može se lako sagledati daljnja perspektiva razvoja ove komune. Danas Šibenik stoji u red industrijskih jačih bazena u našoj Republici i sigurno je, da mu dajnja socijalistička izgradnja omogućuje sol'dan privredni razvoj, tako momentalno, kod nekih novih tvornica, imajući porodajnih teškoća. I ovogodišnjim društvenim planom privrednog razvoja predviđene su velike investicije, naročito na području industrije, izgradnje lučkih i željezničkih postrojenja, kao i u stambenoj djelatnosti. Sigurno je da će novim društvenim planom za 1959. godinu, kao i 5-godišnjim perspektivnim planom biti učinjeni veliki napori na dalnjem unapređenju privrede. S tim u vezi trebat će osigurati i veća sredstva za potrebe stambene izgradnje, kulturno-prosvjetnih institucija, vodoopskrbe itd.

Koje probleme smatrajte momentalno najaktuellerijim za rješenje?

— Mnogo pitate. Imaju ih podstati i teško nam padaju. Nismo u stanju da ih brže rješavamo, jer zavisimo o realnim mogućnostima čitave zajednice. Mislim, da je i pak najaktuelleriji problem kojem smo prisli — stambeni. Iako je do danas izgrađeno oko 800 stanova, još uviđek je potražnja za njima velika. Ovdje moram posebno spomenuti da jedan dio privrednih organizacija (a veći broj tražilaca su radnici i službenici tih organizacija) nije ozbiljno pristupio rješavanju stambenog problema svojih radnika i službenika. U akciji koju je poduzeo Narodni odbor novčano učešće nekih poduzeća je premašeno ili nikakvo, uzimajući u obzir mogućnosti koje kod njih po-

stoje. Moguće se misli, da to nije važan zadatak ili se smatra da će to netko drugi rješiti. Drugo važno pitanje koje nam zadaje brigu je nesolidna opskrbna građana poljoprivrednim artiklima i oscilacije cijena tih artikala koji imaju stalnu tendenciju povisjenja. Postoje realne mogućnosti da se i neke objektivne slabosti u opskrbi građana s ovim artiklima u idućoj godini otkloni. Izgradnjom skladista poljoprivrednih artikala sa hladnjacima, reorganizacijom i modernizacijom trgovine, bit će omogućeno lakše snabdijevanje stanovništva.

Daljnji naši naporci bit će usredotočeni na proširenju saobraćaja, izgradnji škola, vodoopskrbi i elektrifikaciji sela, zdravstvenom osiguranju poljoprivrednika, te proširenju privrednih kapaciteta. (J)

Ususret jubilarnoj godini

SVENARODNI PRAZNIK

Izvršni komitet CK Saveza komunista Jugoslavije, kao što je poznato, nedavno je donio odluku da se u 1959. godini, kao jubilar, svečano proslavi historijski datum Cetrtdesetogodišnje osnivanja Socijalističke partije (komunista) koja je poslijepoda dje-

vala kao Komunistička partija Jugoslavije, a danas kao Savez komunista Jugoslavije.

Cetrtdesetogodišnje djelovanje KPJ i SKJ kao jedinstvene rukovodeće snage i predvođenika radničke klase i naroda Jugoslavije od osnivanja do naših dana, bilo je

presudno za sudbinu državne i društvene zajednice jugoslavenskog naroda. Pobjedom socijalističke revolucije pod rukovodstvom Partije nastupila je nova etapa u razvitku naših naroda.

Današnja politika SKJ prirodno je nastavak dosljedne borbe koja traje pune četiri decenije. Ona prožima i pokreće cjelokupnu aktivnost ne samo članova SKJ, već i svih građana Jugoslavije. Zato će proslava stvarno imati karakter svenarodnog praznika i još jednom će potvrditi najužu vezu naroda sa SKJ, ljubav naroda prema Savezu i njihovo puno jedinstvo u pogledima i u akciji.

Sasvim je prirodno što se očekuje da će ova svenarodna proslava biti široko masovna. Čitava 1959. godina bit će bogata u ciljativim samih partijskih i drugih političkih i društvenih organizacija. Glavna proslava bit će obilježena sastankom Centralnog komiteta SKJ i svečanom akademijom u Beogradu, od 20. do 23. aprila, u dane kada je u Beogradu održan Kongres ujedinjenja. Ali je neobično važno to što će naš narod oživjeti sjećanje na historijski datum ne samo velikim proslavama u glavnim i većim gradovima i centrima revolucionarne djelatnosti, već i najmasovnijim proslavama lokalnih razmjera. Tako će se satkati u jedinstvenu cijelinu dugogodišnje borbe Partije i divnih likova beskompromisnih boraca koji su sa izvanrednom hrabrošću položili život za današnju socijalističku zajednicu i stvorili sjeve-

tao lik jugoslavenskog komunista. Zato ova proslava ima i velik odgojni značaj. Ona će prije svega omogućiti da se mladi komunisti i naša omladina u cijelini, koja nije zapamtila događaje iz prošlosti, uči na svjetlim primjerima kako se kalfi lik člana SKJ i novog jugoslavenskog građanina.

Od 789.624 člana koliko ih danas ima SKJ, veliki broj je mladih ljudi. Samo za posljednju godinu dana primljeno je 166.740 novih članova SKJ, a od toga ih je oko 115.000 mladih ljudi. Sve njih i mladi junski Narodni omladinu treba odgajati na borbenoj tradiciji Partije, omogućiti im da u toku proslave odgoje svoj lik još više u duhu idejno-političkih i moralnih principa i pogleda SKJ. Ovo utolikoprije, što je proslava godišnjice Partije, povezana sa proslavom Cetrtdesetogodišnjice osnivanja SKOJ-a, koja pada u istu godinu. A SKOJ je uvek bio glavni revolucionarni organiziran pomagac Partije. Zato će i organ za Narodnu omladinu proslaviti ovaj svečani jubilej mnogobrojnim predstavama i svečanostima, političkim radom šire razmjera itd. Proslava Dana mlađosti, na primjer, bit će vezana za ovaj jubilej, organizirat će se festival revolucionarnih pjesama i sl.čno.

Prirodno je što će mnoge aktivnosti tokom proslave biti vezane za Program SKJ. Proučavajući intenzivno Program, uporedno sa predstavama i svečanostima, članovi (Nastavak na 2. strani)

Na predstojedim konferencijama, kako iščit u Organizaciono-političkom sekretariatu, trebalo bi posebnu pažnju posvetiti akcionom programu osnovne organizacije i općinskih odbora. Ovi programi, ako budu pažljivo pripremljeni, bit će odraz stvarnih potreba i problema sela, mjesta i komune u kojoj organizacija ili odbor djeluju. Takvi postavljeni programi i njihovo ostvarenje ujedno će postati i kriterij za izbor rukovodstva.

Pri izboru rukovodstva organizacija Socijalističkog saveza treba voditi računa da je odbor radno tijelo, koje mora objedinjavati aktivnost članstva Socijalističkog saveza radnog naroda u društveno-političkom životu. Zbog toga je preporečeno, da se na konferencijama razmotri metoda rada osnovne organizacije i odbora, te općinskih i kotarskih odbora, predsjedštva, odnosno sekretarijata i komisa, kao i njihovih pomoćnih tijela. Na taj način doprinjet će se pravilnjem izboru rukovodstva u koje treba izabrati aktiviste, koji su se istakli u dosadašnjem radu i koji će biti u stanju da u ostvarenju programa najviše učine. Posebnu pažnju trebalo bi obratiti što većem izboru radnika, žena i omladine, jer njihovo učešće u dosadašnjim rukovodstvima Socijalističkog saveza nije potpuno zadovoljilo, iako su baš ove društvene snage vrlo aktivne u radu.

Održavanje redovnih konferencija bit će novi podstrek u radu organizacija Socijalističkog saveza u narednom zimskom periodu. Međutim, treba odmah voditi računa da ta aktivnost ne bude i jedina.

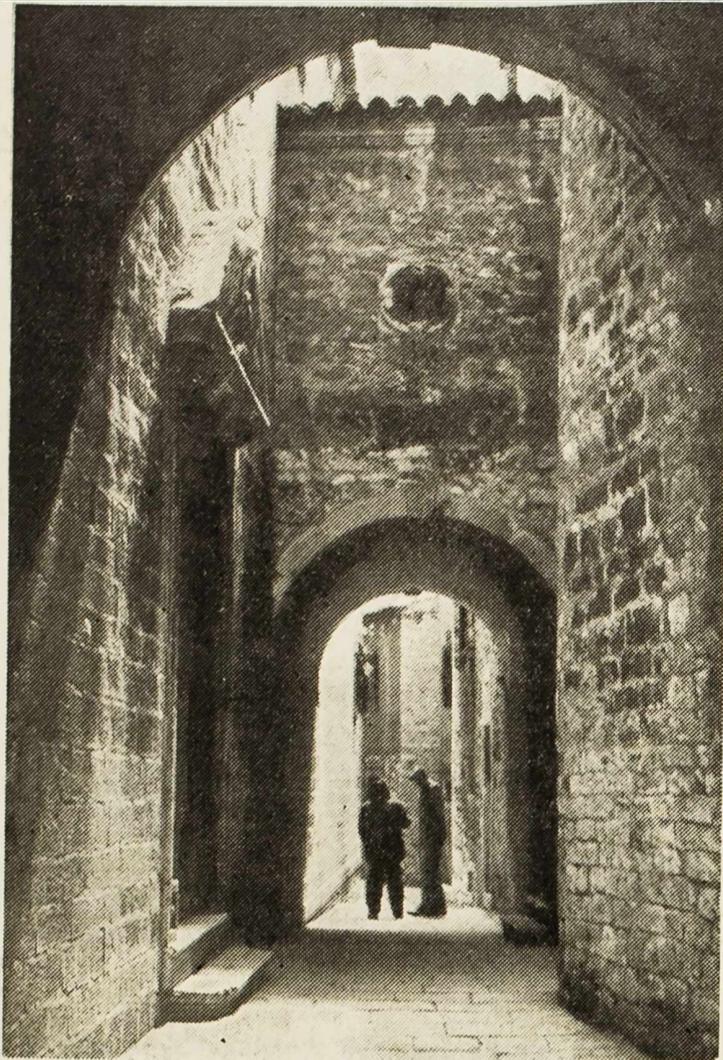

I. dalmatinska proleterska brigada ulazi u grad

Šibenik

Foto Brkan

Stari Šibenik

Foto Brkan

KAKO JE OSLOBOĐEN ŠIBENIK

Sjećanje jednog borca

Jednog jutra, krajem listopada 1944. godine u Trogir u se iskrcale jedinice I. dalmatinske proleterske brigade. Iako boriči nisu bili upoznati sa novim zdatkom, koji je trebala izvršiti njihova brigada, ipak se govorilo da će vjerojatno sudjelovati u operacijama za oslobođenje Šibenika. I zaista, poslije kraćeg odmora u Trogiru, brigada je ubrzo marmštem krenula prema Šibeniku.

Već se spustila noć kad je kolona umornih boraca stigla u Borač. Narod tog sela odusjevljeno je dočekao svoje oslobođenike. Tu smo se odmorili. Od seljaka smo doznali, da je neprijatelj pred Vrpoljem. Naše prethodnice već su stupile s njim u dodir.

U ranu zoru boriči našeg bataljona već su bili spremni za pokret. Nakon kraćeg marša po cesti, bataljon je krenuo uskom stazom u kolonu po jedan. Nakon jednog sata marševanja, kolona se zaustavila. Komande četa sa štabom bataljona poslije su na jednu uzvisinu sa kojoj su izviđali teren i pravile plan za raspored četa. Boriči su za to vrijeme još jednom provjeravali ispravnost oružja. Svi su oni jedva čekali da stupe u borbu i da konačno oslobođe-

grad. Naročito su to željeli Šibenčani, kojih je dosta bilo u našem bataljonu.

Dvije čete našeg bataljona dobile su zadatku da zauzmu položaj ispred vrha na kojem je crkva sv. Ivana. Tu su Nijemci bili dobro utvrđeni, a crkvica im je služila kao bunker. Točna podatke o neprijatelju nismo imali, ali smo pretpostavljali da se tu nalazi stotinjak dobro naoružanih Nijemaca. Dobili smo zadatku da u noći izvršimo prepad. Zauzimanje polaznog položaja nije bilo najsigurnije. Nijemci su nas primjetili, pa su otvorili mlinobacačku vatru, koja nije bila precizna i tako žrtava nije ni bilo.

Dan je prošao dosta mirno. U noći nešto prije 23 sata dobili smo naredenje da se nečuvno pručemo što bliže neprijatelju. Nijemci su, kako izgleda, očekivali napad i zbroj toga su bili vrlo obrežni. U kratkim razmacima sa njihovim položajima ispaljivane su svjetle raketne. I tako se dogodilo da su nas oni primjetili prije nego što smo željeli. On nekome iznenadenju nije moglo više biti ni govora. Primali smo borbu, koja se domalo vodila, svom žestom. Nijemci su mislili da je to naš glavni napad.

Uložili su sve snage da nas odbiju. Naši boriči su odlično koristili zaklone koje pruža kršte, te su odgovarali točnom vatrom osobito iz puškomitriljeva. Pod pritiskom naše vatre, Nijemci su se povukli sa prvih položaja ostavivši nekoliko mrtvih.

Zadatak je u cijelosti bio izvršen. Još te večeri mi smo mogli protjerati neprijatelja sa svih položaja na sektor Vrpolja. Ali, plan više komande bio je drugički. Jedna brigada XXVI. divizije trebala je prije zauzeti položaj na sektor Trta i tako presjeći Nijemcima odstupnicu prema Drnišu i Kninu, što se kasnije pokazalo kao vrlo uspješno.

Ostatko dnoči prošao je mirno. Svanuo je 2. studenoga tmuran i kišovit. U toku dana naša protivnička artlеријa povremeno su otvarali vatru. Nastupila je i noć od 2. na 3. studenoga. Sipila je gladna esenka kša. Na položajima stajali su boriči ogrnuti šatorskim krišima, očekujući da izvrše glavni napad. Već je bilo pogodno za borbu. Gusti mrak i štrobota kriše omogućavali su da se što bliže pručemo neprijatelju i da ga iznenade napadnemo. Oko 20 sati stiglo je naredenje da nas na položaju zamijeni, druga jedinica naše briгадe. Čete I. bataljona dobile su novi zadatak. U najvećoj cijenskoj izvršnici je zamjena jedinica. Naše čete su zatim krenule prema Danilu. Nakon večere, koja je obavljena na brzini, četama je saopćen zadatak: protjerati ili uništiti neprijatelja na kotti Ljubljana koja se nalazi povrh Šarića kuća. Koja bi bila dobro utvrđena. Iako je zadatak bilo težak, trebalo ga je po svaku cijenu izvršiti. Nadav, koji su imali izvršiti I. i III. četa našeg I. bataljona, odreden je

za 23 sata. Oko 22,30 stigli smo na podnožje, gdje smo izvršili posljedne pripreme, a onda smo u streličkom stroju počeli nastupati prema vrhu. Kiša je padala sve jače, a mrak je bio putpun. Iz pravca Vrpolja dopirale su do nas detonacije granata i štekstanje mitraljeza. Tamo je borbica već bila. Približili smo se nezapaženo na 20 metara od neprijateljskih rovova. Približeni uz zemlju očekivali smo ugovoren znak za juriš. Nismo dugo čekali. Zeleni raketni ugovoreni znak, izvjeđen je visoko u tamni. Naši boriči odvajno jurnu prema neprijatelju. No Nijemci nas nisu dočekali kako smo očekivali, već su pobegli u pravcu Šibenika ostavljajući na položaju razni vojni materijal.

U međuvremenu ostale jedinice zauzele su Vrpolje i gonile Nijemce dalje prema sv. Juriju. Poslije kraćeg zadržavanja na koti Ljubljana nastvili smo sa gonjenjem neprijatelja. Nastupali smo oprezno. Prošli smo sv. Juraj i Ražine. Iz Šibenika dopre do nas nekoliko snažnih detonacija. Pretpostavljali smo da okupator diže u zrak izvjesne objekte u gradu. Na nekoliko mjesta vidiše su se i vatre. Gorjeli su vojni objekti u Mandalini i Šibenku, koje su Nijemci zapalili. Približavamo se Mandalini. I dalje nastupamo oprezno. Naš vad kriće se glavnom cestom. Kiša ne pljušti kao ranije, već pomalo sipi. Boriči su sasvim mokri. Kad smo stigli u predjel Krž, iznenada se kroz noć razlijev mitaljesci rafal. Odmah smo se razvili u strjelce, ali neprijateljska zaštitnica nije čekala, pobjegla je u grad. Nastavljamo gonjenje. Ulazimo u naš Šibenik. Prolazimo kraj bolnice, a

* * *

Svanulo je. I vrijeme je mnogo lijepše nego jučer. No bitka još nije završena. Naprotiv, najteže borbe u sklopu operacije za oslobođenje grada tek su počele. Napravljajući Šibenik, Nijemci su se nadali da će se bez većih teškoća dokopati Drniša i Kninu. Iz Šibenika su izvukli sve što su mogli, a ono što im nije uspjelo to su unistili. Naša viša komanda je to predviđela. Zbog toga je upućena jedina brigada XXVI. divizije na sektor Trta sa zadatkom da presječe Nijemcima odstupnicu, prema Drnišu. U žestokoj borbi poginulo je nekoliko stotina nemačkih vojnika.

Već je počeo da se spušta i mrak, kad su se umorne jedinice, I. proleterske brigade vraćale u Šibenik. Sudržan 4. studenoga izvršena je svečana parada jedinica I. dalmatinske proleterske brigade. Presečeni gradani su odusjevljeno pozdravili svoje hrabre oslobođenike.

U. B.

OSLOBOĐENOM GRADU

Pjevam

U Twoju čast
Stari
Kreš-mirov grade.
Pjevam
Twoj ponos,
Twoju bol,
Twoje puškarnice
I Twoje
Barikade.

Za modrinu
Tvoga neba;
Za sabor
Tvoga grožđa;
Za miris smilja,
Kadulje
I smrke;

Za žudnju mora,
Za pjesmu
Tvoje
Rijeke;
Za Tvoju slobodu
I Tvoj mir;
Za tvoje sreće
I javje;

Za četvredesetoricu
Sa Raskrižja;
Za Končara
I strijeljane

Omladnace u rovu;

Za crne marame

I ratnu

S'ročad —

Što i danas

Vremim

Suzama plaču:

Četiri tisuće

Boraca

Družše se

s vucima,

Pregaziše

Rijeke,

Stalno budni,

Stalno

S prstom

Na obaraču.

Umiralo se

I ginulo

Bez boli,

Bez krika;

I tek po koja suza

Da se pojavi

U duši

Logoraša,

Da kane

Sa

Upaljenog oka

Ranjenika.

Znamo krvica

Za naše

Besene noći,

Za bijedu

Ratnih dana,

Znamo

Tko je krv

Za naše

Mrtve,

Za prebitie

Kičme,

Za bezbroj smrti

Za bezbroj

Ratnih rana!

Oni silni,

Jaki

i moćni

A mi odborjni

Kao zemlja

Koja nas rodila;

Nepokorenji.

Neuništivi.

Pa ipak

Spremni smo

Da zaboravimo,

Pod uslovom

Da se to

Nikada,

Nikada više

Ne ponovi.

Neka u buduće

I naša

Mala lada,

Uz njihove velike

Slobodnim

Morimo plovi.

Neka

Sa izvora bistrih

Svatko žedan

Pije.

Pjevam

U Twoju slavu

Stari i slobodni

Kreš-mirov grade!

Pjevam

Tvoj ponos,

Tvoju bol,

Tvoje puškarnice

I Twoje

Barikade.

Da živiš

Ti u nama

I mi

U Tebi.

Za mire

Tvojim radnicima

I tvojim težacima!

Za sretno

Djetinjstvo

Tvojih mališana,

Za blagost

Tvoj neba,

Za modrinu

Tvoja mora.

A za žrtve

Što si ih dao

Tko da Ti plati?

Zbog toga

Neka se staro

Nikada više

Ne ponovi;

Neka se

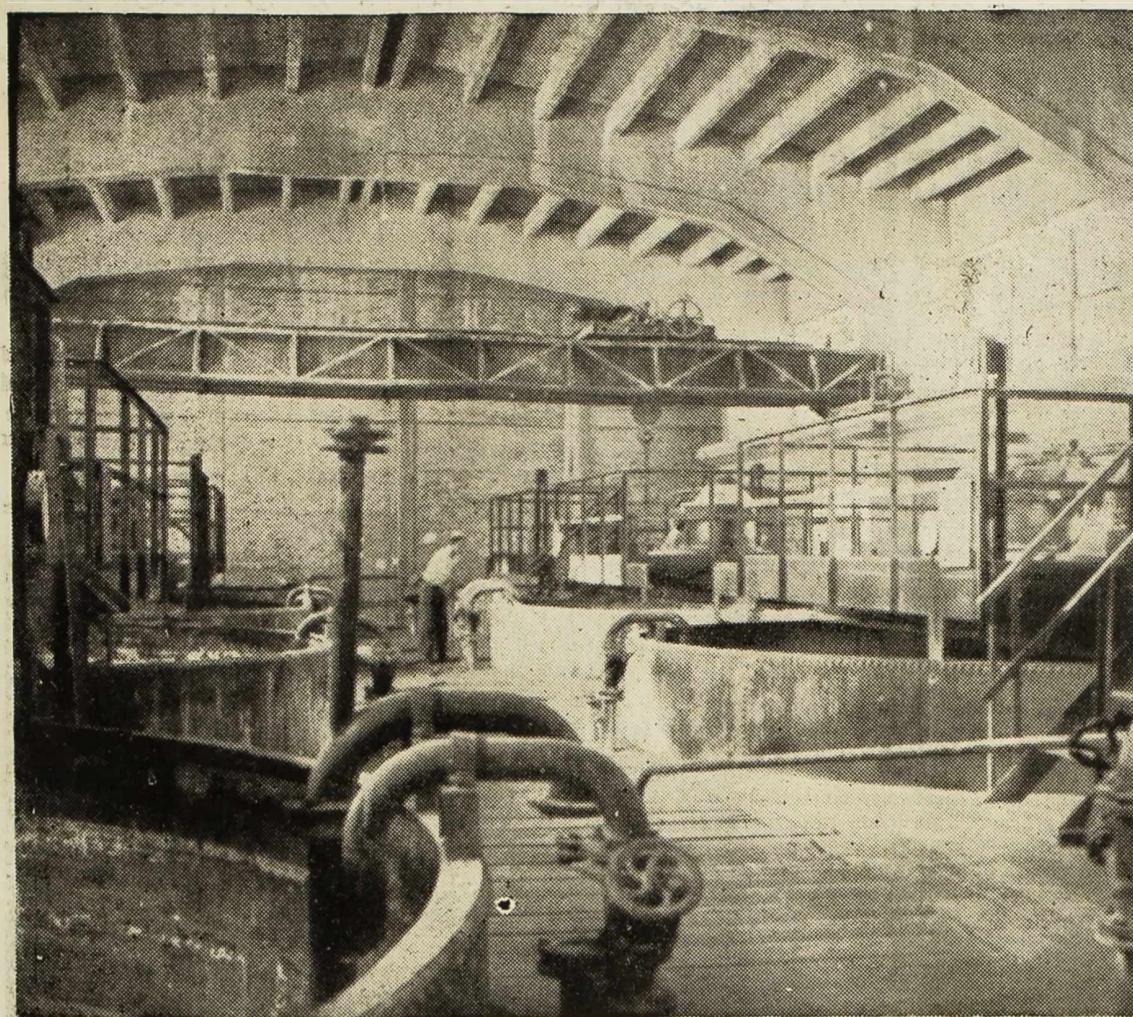
Ratni bić

Na naše

Obale

Nikada više

Ne povrati,

Iz tvornice glinice i aluminija Lozovac

IZ SUDSKE PRAKSE

VLASNIK KUĆE KOJA NIJE U STAMBENOJ ZAJEDNICI može da se useli u svoju kuću i bez prethodnog odobrenja (rješenja stambenog organa), na primjer u stan iz koga se iselio zakupac. Čim je utvrđeno vlasništvo, zatim da kuća nije u stambenoj zajednici i da se vlasnik uselio, stambeni organi ne mogu takav stan dodjeljivati drugom.

AKO JE STAN VLASNIKU POTREBAN ZA LIČNO USE-LJENJE ovlašten je da traži iseljenje sadašnjeg korisnika stanu pod uslovom da mu obezbjedi odgovarajući stan u drugoj zgradi. Pogrešno je stanoviti nekih nižih sudova, da vlasnik nije ovlašten da podnosi tužbu za iseljenje, već da je na to ovlašćena jedino uprava stambene zajednice, pošto je kuća u stambenoj zajednici. (Član 60 točka 7 Uredbe o upravljanju stambenim zgradama).

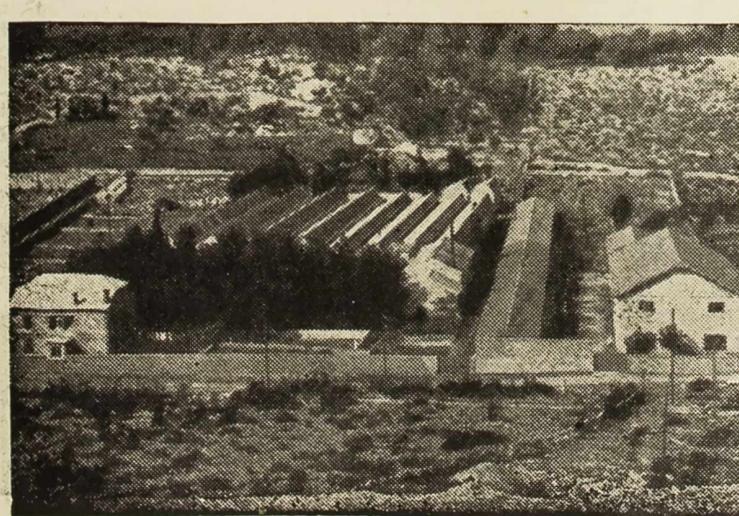
OPTUŽENOM KOJI NE RAZUMIJE JEZIK na kome se vodi postupak, mora da se osigura prevodilac preko koga će pratiti postupak i biti saslušan. Tumač je neophoran i u slučaju da članovi sudskog vijeća znaju jezik optuženog. Zakon o krivičnom postupku ne dopušta da predsjednik ili članovi vijeća prevede optuženom tok postupka i da optuženog sud ispituje bez tumača.

KAZNA ZA NEIZVRŠENJE UGOVORA kao pravni institut dopušten je po našem pravu, jer je to garantija da će saugovorci biti disciplinirani i na vrijeme izvršiti ugovorene obaveze. Međutim, sud je ovlašten da ugovorenu kaznu, po pravu tuženika, umanj na razumno visinu, ako nade da je prekomjerena. Sud uzma u obzir i štetu koja je nastala iz neizvršenja ugovora o roku, kao i stepen krivice ugovorača za što nije ugovor na vrijeme izvršio, tako da se jedna strana ugovornica ne može nepravedno bogati od ugovornih kazni (penala).

OPOZIVANJE NASLJEDNIČKE IZJAVE. — Prema odredbi člana 141. Zakona o nasljedovanju, izjava o odricanju od nasljedstva ili o primanju nasljedstva ne može se opozvati. Ako jedno lice da izjavu da prima nasljedstvo na osnovu zakona, bez obzira na pismeni testament, smatra se da je ono konačno ostvarilo svoj zahtjev za naslijede na osnovu zakona i ono više ne može da preinači svoju izjavu, iako je testament povoljniji za njega. Svako preinačenje osnova nasljedničke izjave predstavlja oponazivanje ranije izjave, što nije dopušteno.

UVREDE I KLEVETE SUPRUŽNIKA među sobom ne mogu biti dovoljan razlog za raskid braka. Krivica za poremećaj bračnih odnosa treba da postoji i subjektivno, da je pri teškom vrijedan jedan od bračnih drugova svjesno težio poremećaju bračnih odnosa. Ako jedna strana, uslijed netrpeljivosti među supružnicima i prekoraci pravila o uzajammom poštovanju bračnih drugova, treba utvrditi da li je svjesno isla na to da poremeti bračne odnose, ili je bila izazvana na takvu reakciju okolnosti.

KADA ŠOFER DOZVOLI SVOME POZNANIKU koji se sa njim vozi da preuzeme upravljanje vozilom iako zna da to lice nema stručne spreme za to, onda se iz takvog postupka šofera može sa sigurnošću zaključiti, da je bio svijestan mogućnosti nastupanja zabranjene posljedice — ugrožavanja javnog saobraćaja i da je na tu posljedicu i pristao. Prema tome je kriv i šofer i drugo lice zbog krivičnog djela ugrožavanja javnog saobraćaja.

Poslje V. plenuma Centralnog vijeća sindikata

Raspodjela dohotka i plaće u privredi

Na V. plenumu Centralnog vijeća Saveza sindikata Jugoslavije, razmatrani su aktuelni problemi raspodjele dohotka i plaće u privredi. Tom prilikom zauzet su stavovi o poduzimanju mjera za dalje usavršavanje sistema raspodjele prihoda privrednih organizacija i sistema nagradjivanja u privredi. Nekoliko dana poslije toga, predsjedništvo Republičkog vijeća sindikata Hrvatske raspovjalo je o zadacima sindikalnih organizacija u vezi uvodenja sistema plaće po jedinici mjere.

U ČEMU SU PREDNOSTI NAGRADJIVANJA PO JEDINICI MJERE?

Ovom prilikom nas najviše interesira, što je pokazala analiza primjene sistema plaće po jedinici proizvoda u nekim poduzećima Hrvatske.

Počet ćemo od početka. Odlikom Izvršnog vijeća Sabora Hrvatske neka poduzeća u Zagrebu i Rijeci dobila su ovlašćenja, da izuzetno od općih propisa vrše raspodjelu ukupnog prihoda primjenom sistema izdavanja plaće na bazi re-

aliziranih jedinica proizvoda. Dakle, umjesto plaća po tarifnom pravilniku, tim poduzećima se priznavao odgovarajući fiksni iznos na jedinicu mjere gotovog proizvoda. Osnova prema kojoj se utvrđiva taj iznos, kao i sam pojam »gotovi proizvod«, bili su, međutim, unekotko različiti u pojedinim privrednim organizacijama.

Analiza primjene ovog novog sistema formiranja plaće po jedinicu mjere dala je pozitivne rezultate. Konstatirano je, da takva primjena sistema nagradjivanja u velikoj mjeri pridonosi ne samo porastu individualne produktivnosti radnika, već i sve većoj opoži zainteresirosti članova kolektiva za što pravilno izvršenje zadataka na svim radnim mjestima. U tim poduzećima članovi kolektiva postavljaju konkretnе zahteve za rješavanje važnih problema poduzeća o kojima dotle nisu vodili gotovo nikakvu brigu. Radnici sve više posvećuju pažnju realnom postavljanju planova poduzeća, razmatraju rad i rezultate komercijalne službe, kritikuju nedostatke u radu i daju određene sugestije za rješenje određenih problema. Za- pažen je, nadalje, mnogo bolji odnos i veća briga prema strojnom parku, njegovu čuvanju i održavanju. Uočeno je znatno veće interesiranje radnika za rad organa upravljanja, koje probleme razmatraju i kako ih rješavaju, a posebno kako se provode donesene odluke.

BOLJI DRUŠTVENI I PROIZVODNI ODNOSSI

Ovaj sistem nagradjivanja pruža nove mogućnosti za uspješnije praćenje rezultata rada, a naročito ostvarene produktivnosti poduzeća. Tako, na primjer, u tvornici »Rade Končar« kretanje produktivnosti rada procjenjuje se na bazi realiziranih poena rada, odnosno upoređivanja realnih poena u pojedinim periodima. Pokazalo se, da je to pogodnija i točnija metoda od one, koja je do sada bila uobičajena.

Prema izvršenoj analizi, može se reći da je primjena na- vedenog sistema nesumnjivo utjecala na ostvarenje boljih rezultata u proizvodnji. Dalje, sistem nagradjivanja, koji su primjenjili neka poduzeća u Hrvatskoj, povećao je zainteresiranost i inicijativu neposrednih proizvođača za rad čitave privredne organizacije. I to je jedna od velikih prednosti novog sistema nagradjivanja. Na kraju treba istaći, da je novi sistem pridonio stvaranju boljih društvenih i proizvodnih odnosa unutar čitavog kolektiva.

Velika zainteresiranost i inicijativa radnika pokazala se i za probleme unutrašnje organizacije poduzeća i za pravilni raspored na poslove. Pitanju obrazovanja radnika posvećuju se mnogo veća pažnja. Inicijati- sp.

JEDINSTVO ARAPSKOG SVIJETA

Podijeli pa vladaj

VELIKA BOGATSTVA

U Kairu žive Arapi iz svih arapskih zemalja. Postoje organizacije emigranata Arapa iz ostalih arapskih zemalja, njihovi politički uredi, novine, bilteni, pa i radio-stanica »Glas Arapa«, što sve povezuje arapski svijet i djeluju na jačanje jedinstva.

Nesumnjivo je Kairo i davno prije revolucije bio u znatnoj mjeri i politički centar Arapa. Svake godine po nekoliko puta sastajala se Arapska liga, malokrvna organizacija koju su 1945. godine stvorili Englez, kao svoj budući instrument u politici vladanja. Ali se stvar okrenula i Arapska liga nije odigrala tu ulogu, nego prije kao izvjesna, iako vrlo bljeda spona, u karakama arapskog jedinstva. Danas ona dobiva novi značaj.

Danas je Kairo sve više arapski politički centar, a ugled arapskog svijeta kao buduće značne sile raste na međunarodnoj areni i u ostalom svijetu, a naročito u zemljama Azije i Afrike.

Naser je energetičan čovjek i mudar političar. U svojim prvim političkim isporučama u knjizi »Filozofija revolucije« iznio je neke ideje ne samo o jedinstvu arapskog svijeta, nego i o jedinstvu Afrike, a na djelu je kasnije radio povezujući afričko-azijiske zemlje u dogovorima za odbranu mira i nezavisnosti tih zemalja. Naser je uvelike značajno i u rukama najčuvenijih prozračnih brodova i najprometnijih svjetskih luči kucavica svih mora — Sueski kanal. A arapska nafta danas pokreće armije zavojevača da brane izvore, koje, možda, mogu odbraniti od svakog, osim od samih Arapa. Po- kazalo se, u okružju oko Suez-a, da bosonogi arapski čobanin može svakog dana, u svojoj diverzantskoj jedinstvu, presjecati petrolejske cijevi kroz pustinju, a da mu ni atomska bomba ne može naškoditi.

U danima kada je Arapski svijet u punom naponu, kada je nikla još jedna republika — Irak — i kada se oko arapskog svijeta vodi velika borba i čarkanja, svakako je arapsko jedinstvo i put ka njemu najsigurniji faktor. Možda razni političari, naročito na Zapadu, tu stvar još nisu potpuno shvatili, ali ih baš zato dogadaju često tuku po glavama.

Istina je, djelovanjem tih kruševa gova sa Zapada u svoje vrijeme stvoren je i podržavan čitav niz tih beznačajnih arapskih državica po načelu: »Podijeli pa vladaj«. Primjer je Jordan, koji je vještački stvoren samo kao mala tampon-državica sa svega 150.000 stanovnika, tako da je u toku rata u toj državici bilo isto toliko engleskih vojnika, koliko i stanovništva. Ta državica je proširena na komadanjem Palestine, ali zato ona nije postala jača, osim po većini broja stanovnika. To je ostala slaba vještačka tvorevina u kojoj vladaju agenci Zapada, slični iračkim avanturistom Nuri Saidu. Prvi revolucionarni vjetari i Jordan će svakako uključiti u jedinstvenu arapsku republiku. To će se dogoditi prije ili kasnije i nekim drugim zemljama arapskog svijeta, koje su vještačke tvorevine. Imperijalisti su ih stvarali, dajući kraljevske, kneževske, imamske i druge titule svojim vjernim agentima, koje su kupovali za »žuto zlato«, kako Arapi često vole kazati.

Egiptanske banane, datule ili sitni luk, jemensku kafu, iračku i arapsku naftu, tuniske fosfate i stoku i sva ostala bogatstva Arapa koja su vrlo značajna, stranci su pljačkali da ne zna ljevičko da radi desnica. Tako je privreda Arapskog svijeta bila u početku do danas. Sasvim su beznačajne svete uloženih kapitala u neka zajednička i finansijski vrlo slabašna arapska poduzeća. Prema tome se može reći da Arapi nisu na tom polju još ništa ni započeli.

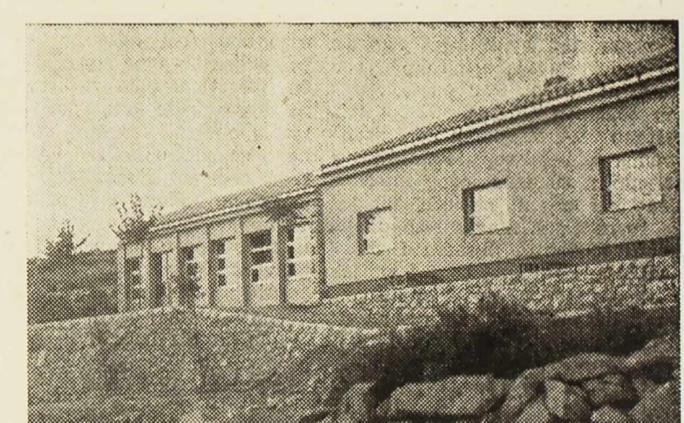
POZNAJETE LI SVOJ KRAJ?

Sve veći interes čitalaca

U III. kolu našeg nagradnog natječaja sudjelovao je veliki broj natjecatelja. Pregledom prisjetnih kupona ustavljeno je i više pogrešnih odgovora. Točan odgovor glasio je: Kistanje. Vučenje žđrjeva obavio je 13-godišnji Aljoša Gojanović, učenik VII. razreda II. osmogodišnje škole u Šibeniku.

Našu nagradu od 1000 dinara dobio je MILIVOJ ŠTRBAC, učenik Srednje ekonomske škole Šibenik.

Odoga vuta objavljujemo 4. kupon našeg nagradnog natječaja. Natjecatelji mogu kupone slati najdje do utorka 4. studenoga poslije podne na adresu: Redakcija »Šibenski list«, Jelke Bučić 5, Šibenik.

Koja je ustanova u ovoj zgradi i gdje se nalazi?

NAGRADNI KUPON 4

Odgovor

Ime

Adresa

Jesu li troškovi opravdani

Pitanje - bez odgovora

Nedavno održana skupština Kotskog zavoda za socijalno osiguranje analizirala je teško finansijsko stanje zavoda. Sa 31. VIII. o. god. deficit iznosi blizu 57 milijuna dinara i on je veći od 1957. za isto vrijeme 54 milijuna, a od 1956. za 50 milijuna dinara. Dakle, radi se o velikim iznosima, pa je normalno da su se skupština odbjuno zamisli nad takovim stanjem. Analiza je pokazala uzroke, ali djelomično. Smanjenje prihoda Zavoda je ujednovalo deficit od oko 14 milijuna. Prihodi po jednom osiguraniku na našem području su manji nego i su prosječni republički prihodi i to zbog strukture radne snage, a dijelom i zbog nižeg fonda plaća. Prihodi su nađasne niske na području općine Knin, što je opet rezultat strukture radne snage. Povećanje broja radnika je 10,91%, a povećane osobne dohotke iznosi tek 1,17%. Ovo kazuje da još nije došlo do predvidene realizacije povećanog osobnog dohotka za ovo vrijeme, pa se može očekivati da će to uistupiti u idućim mjesecima.

Rashodi zavoda nose veći dio viška rashoda nad prihodima. Oni su po 1 osiguraniku veći nego što pokazuje prosjek Republike za 1.383 dinara ili za 11,53%. Analizirajući pojedine pozicije, konstata se ono što je skupština Zavoda već nekoliko puta utvrdila na svojim sjednicama: bolnički troškovi su previsoki. Oni iznose 5.466 dinara po 1 osiguraniku, dok u NRH iznosi 3.622 ili za 1.844 dinara više po osiguraniku. Za područje Drniša po 1 osiguraniku se trošilo za bolničko liječenje 6544, Knina 5654 i Šibenika 5176. U ovoj god. bolnički troškovi Zavoda su veći za 37,46% od 1957., a po 1 osiguraniku su veći za 1.222 dinara ili za 23,95%. Na ukupnu masu rashoda Zavoda ovih troškovi iznose za 8 mjeseci 39,44%, a republički prosjek je 29,35%. Ovome treba dodati, da je boleobrnskih dana bilo manje za 1,96% ili u novcu 2.370.000 dinara.

Da se rashodi za bolničko liječenje ovog Zavoda ostvaruju u okvirima Republike po 1 osiguraniku bili bi manji za 44 milijuna. Doduše ova slika se nešto mijenja ako se bolnički troškovi posmatraju po jednoj osiguranoj osobi, lako namamo potpuno točnih podataka o broju osoba, ipak se vidi da je

na području ovog Zavoda veći broj članova porodice na aktivnog osiguranika nego u Republici. To izaziva i veće korištenje zdravstvenih usluga, pa ono kod bolničkog liječenja iznosi za članove porodice 43,31% napravom republičkom projektu od 36,79%.

U analizi je dalje utvrđeno, da ovoj povećanje bolničkih troškova od 1957. godine proizlazi zbog povećanja broja osiguranika za 10,91% ili u novcu 11.900.000, zbog povišenja cijena b. o. dana 26,44% ili 31.309.000. Trajanje bolničkog liječenja je u ovoj godini duže nego 1957. za 15,90%, dok je broj ilječenih manji.

Clanovi skupštine su postavili pitanje, da li su ovaj troškovi opravdani ili nisu. Odgovora nije bilo. Govorilo se i o suficitu bolničce u Šibeniku i Kninu. Jedini predstavnik bolničke bio je šef računovodstva bolnice Šibenik, a ni on nije došao odgovor na ovo pitanje. Ovo su ozbiljna i to društvena pitanja, pa je čudno što na skupštini Zavoda nikada ne dolaze i ravnatelji bolničke. Njavičem organu Zavoda se ne daju obrazloženja, dok Zavod upada u sve veće rashode i to deficitne baš na pripravni.

I. R.

U prvom polugodištu

Preko 1500 ozljeda na radu

U prvom polugodištu ove godine organi Sekretarijata za rad pri NO-u Šibenik pregledom tvorničkih objekata drugih privrednih organizacija ustanovili su, da je u 933 slučaju izvršen propust na pojlu higijensko-tehničkih zaštitnih mjeru. Velik broj poduzeća učinio je korak naprijed u odnosu na prethodnu godinu naročito što se tice nabavke sanitarnih uređaja, a rudnik mrkog ugljena u Siveriću i bokštinu rudnicu u Drnišu spriječili su pojavu žive vatre odnosno vode koja je prodirala u okna nakon kiša.

Sekretarijat za rad intervenirao je u istom razdoblju u 430 slučajeva zbog učinjenih nepravilnosti iz radnih odnosa. Tako je zabilježeno 126 slučajeva nezakonitog otkaza, 31 slučaj neplaćenog prekovremenog rada, ko i nekoliko pojava nepriznavanja godišnjeg odmora, zakidanja na plaći, nepravilnog odnosa prema učenicima u privredi i td.

U šestmješecnom periodu registrirano je 1590 nesretnih slučajeva na poslu. Pet radnika smrtno je nastradalo, a osam ih je teže povrijeđeno, dok ostali broj otpada na lakše povrede. U istom razdoblju prošle godine zabilježena su tri smrtna slučaja, dvanaste težih i 1483 ležak ozljeda. Zbog povreda na radu izgubljeno je u ovoj godini 7717 radnih dana na teret poduzeća, a 11751 dan na teret socijalnog osiguranja prema 9351 i 13.295 u prvom polugodištu 1957. godine. Iz ovoga je vidljivo, da je broj nesreća u ovoj godini nešto veći, ali je zato i broj zaposlenih radnika porastao za oko 5 posto. Međutim, stanje se u znatnoj mjeri popravilo u broju izgubljenih radnih dana. Do smrtnih slučajeva došlo je u građevinarstvu, željezničko-transportnoj službi i u bokštinu rudnicu u Drnišu. Teže povrede uslijedile su po jedna od udara električne struje, eksplozije mlne i prilikom utevara robe na brod, dok je ostalih pet povreda zabilježeno u bokštinu rudnicima.

Relativno veliki broj ozljeda na radu nesumnjivo zahtjeva potrebu pojačanih mjeru u higijensko-tehničkoj zaštitnoj službi naših poduzeća, koja još uvijek ne pokazuju dovoljno pažnje baš tom istekako važnom faktoru, usmjerrenom u prvom redu na zaštitu radnika.

(J.)

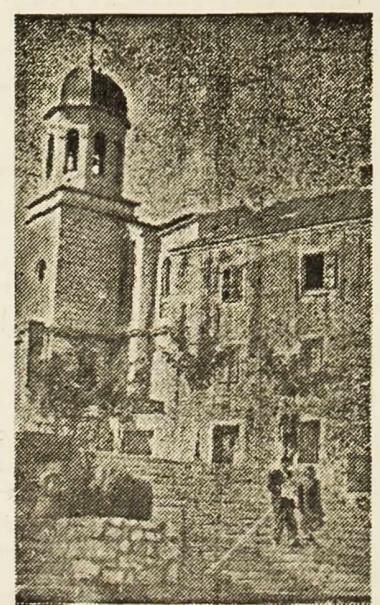
Naplata poreza ne zadovoljava

Premja podacima, koje smo dobili u Sekretarijatu za finansije NO kotara Šibenik, plaćanje poreza na dohodak od poljoprivrede, sa mesta zanimanja i imovine, koja je izvršena u prvih 9 mjeseci ove godine, uglavnom ne zadovoljava. Na čitavom kotaru plaćanje poreza izvršena je sa 61 posto. Najvećim dijelom uslijed bolje organizacije plaćanja službe i najboljih rezultata postignuti su u općinama Drniš, Vodice, Šibenik i Knin. Tako je u općini Drniš izvršena plaćanja sa 73,8 posto, Vodice sa 71,2, Šibenik 67,9 i Knin 67 posto. U ostalim općinama stanje u tom pogledu nije zadovoljavajuće. Tako je u Oklaju naplaćeno 60,2 posto, Skradinu 53,8, Kistanjama 52,2, Primoštenu 51,4, Tijesnom 49 i Stankovcima 39,9 posto. Međutim, u posljednjih 20 dana ovog mjeseca finansijski organi naplatili su još oko 10 milijuna dinara i to u općinama Kistanje, Skradin i Stankovci. Unatoč tome, to još uvijek ne zadovoljava s obzirom na izvjesna dugovanja, koja pojedino

općine potražuju iz prva tri kvartala ove godine. Da je u nekim općinama devetmesečna naplata poreza ispod prošlogodišnjeg projekta, razlozi u priličnoj mjeri leže u još uvijek nesredenom katastru, kao i u shvaćanjima nekih poljoprivrednika koji već po tradiciji plaćaju društvene obaveze tekući u četvrtom kvartalu. Prema dosadašnjosti statistici bolji rezultati u plaćanju poreza postižu se u zagorskom dijelu kotara, dok poljoprivrednici u primorskom podjelu i na otocima neredito ili pak u izvjesnom zakašnjenju plaćaju društvene obaveze. No ipak finansijski organi su mišljenja da će operativni plan naplate poreza na dohodak do kraja ove godine biti u cijelosti izvršen. To će svakako zavistiti u kolikoj će se mijeriti na tom polju angažirati politički društveni faktori na selu i kako će objašnjavati potrebu urednog redovitog plaćanja društvenih obaveza. U tom pravcu trebaju se posebno zainteresirati organizacije Socijalističkog saveza. (J.)

Otkupljeno 205 vagona grožđa

Otkup grožđa na teritoriju kotara u cijelosti je završen. Prema prošlogodišnjem uredou grožđa, koji je bio veoma dobar, ova godina ubraja se u slabije rodne godine. To se također odrazilo i na ovogodišnjem otkupu. Međutim, to i nije jedini razlog takvom stanju. I drugi faktori utjecali su na to, a među ostalim niže otkupne cijene. Dok je lanjske godine otkupljeno nešto više od 400 vagona grožđa, ovogodišnji otkup je gotovo za 50 posto manji. Prema podacima kojima raspolazemo, na cijelom kotaru otkupljeno je oko 205 vagona grožđa. Cjelokupan uredou u odnosu na prošlogodišnji manji je za oko 25 posto. Po pojedinim općinama to ovako izgleda: Primosten 40 posto, Šibenik 25, Vodice 25, Tijesno 30, Drniš 10, Knin 10, Skradin 10, Kistanje 20

Drniš

Kninska kronika

Poduzete mjere za stabilizaciju tržišta

Novi propisi Saveznog Izvršnog vijeća, koji su nedavno donijeti, postali su tema dana i predmet pozajmljivog razmatranja, objašnjavanja i dogovaranja, što bi sve trebalo poduzeti da ne dođe do neopredavanog porasta cijena i usluga.

Tržni organi komune prate kreiranje cijena i vrše stalnu kontrolu u maloprodaji industrijskih, prehrambenih artikala, poljoprivrednih proizvoda i zanatskih usluga.

Od donošenja novih mjera u Kninu nije doslo do povećanja cijena, jedino na tržnici je zapažena tendencija porasta cijena samo nekih poljoprivrednih proizvoda.

P.

Na inicijativu Sekretarijata za privredu NO općine održano je više sastanka s predstvincima trgovacke mreže, zadržnog sektora i mjerama koje treba poduzeti, da ne dođe do neželjenih poremećaja u snabdijevanju građana.

Na sastanku s predstvincima trgovackih poduzeća, koja se bave prodajom industrijske robe i prehrambenih artikala, dogovoren je ne samo, da će se postojće cijene održati, nego da će se za neke artikle ići na smanjenje cijena, koje neće biti simbolično. U obzir dolazi smanjenje cijena domaće masti, sapuna, tjestenjina i još nekih drugih artikala.

Razmatrajući pitanje cijena mesu došlo se do zaključka, da se bar za sada neće moći ići na smanjenje, ali da će poduzeće »Meso-promet« ipak nešto učiniti u duhu novih mjera. Najime, da će proizvoditi svinjsku mast, koja će biti jeftinija nego do sada i da će nabavljati svinje i sušiti meso, koje će prodavati po daleko nižim cijenama.

Osim toga, na sastanku s predstvincima zadržnog sektora raspravljalo se o mogućnosti smanjivanja nekim poljoprivrednim proizvodima. Postojeće četiri piljarske radnje u Kninu također mogu dosta učiniti da dođe do smanjenja cijena na tržnici.

PREDAVANJE U ŠKOLAMA POVODOM DANA OUN

U svim kninskim školama, kao i ostalim na području općine, povodom proslave 24. oktobra, Dana Ujedinjenih nacija, održana su prigodna predavanja o značaju i ulozi svjetske organizacije, koja je od svog osnivanja, a naročito posljednjih godina izvršila mnogo krupnih zadataka na polju međunarodne suradnje i sporazumijevanja i u borbi za očuvanje mira.

U školama su povodom proslave Dana Ujedinjenih naroda bili uređeni izložbi sa slikama iz raznih područja aktivnosti ove međunarodne organizacije. (M.)

IZ MATIČNOG UREDA

ROĐENI

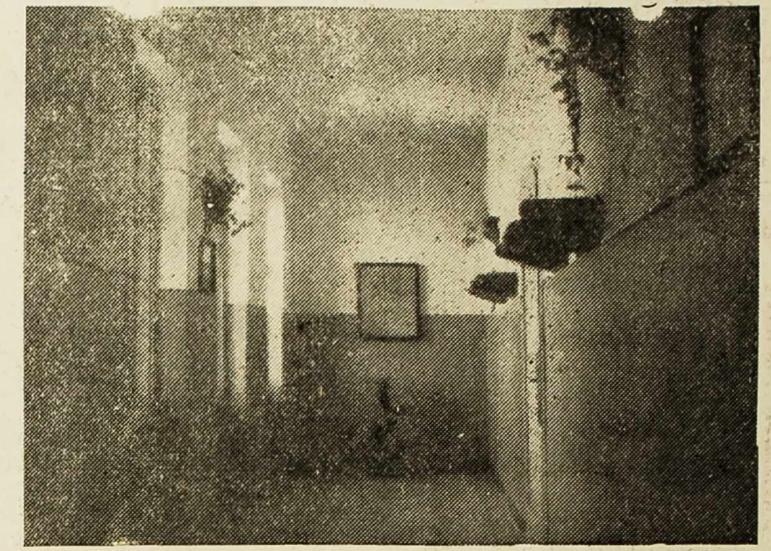
Zoran, sin Paške i Ande Bračić; Goran, sin Paške i Ande Bračić; Veselin, sin Nikole i Jelke Šuša; Bošiljka, kći Bože i Ane Maloča; Marija, kći Ante i Mare Klepo; Mićo, sin Duje i Boje Klepos Mlaca, kći Nikole i Kate Crnomarković; Vesna, kći Vike i Anje Kaleb; Radinka, kći Milana i Stevanije Štrbac; Jovanka, kći Dušana i Zorka Borović; Radomir, sin Pavla i Radoljka Petović; Miroslava, kći Vladimira i Andelije Bogunović; Jadranka, kći Petra i Draginje Kababić; Dušanka kći Jove i Mare Buršić; Milena, kći Dragana i Jelene Đimić; Milena, kći Jelice Čuruvija; Branko, sin Jovana i Olge Plavšić; Mirjana, kći Njoke i Milice Plavšić; Ivica, sin Njike i Marije-Slavke Šimić; Jasmina, kći Ramiza i Marije Gubeljić; Radovan, sin Stevana i Duke Cvjanović i Sanja, kći Josipa i Zdenke Balić.

VJENČANI

Gubeljić Ramiz, obučar — Kulđa Marija, domaćica; Barišić Josip, automehanik — Vukmirović Milica, bolničarka i Borović Dušan, zemljoradnik — Stančević Zorka, domaćica.

UMRLI

Mrčeta Jovan Petrov, star 47 god.; Petrović Ilija Pavlov, star 23 god.; Kotaraš Mlaca Nikolina, stara 14 mjeseci; Mrđen Gordana Momčlova, stara 2 god.; Đurić Milka Savina, stara 1 mjesec; Bađe Radojka Jovanova, stara 3 mjeseca i Perić Dara Glišina, stara 23 mjeseca.

Unutrašnjost škole u Šibenskom Vrpolu

Skromnim sredstvima izgrađena škola

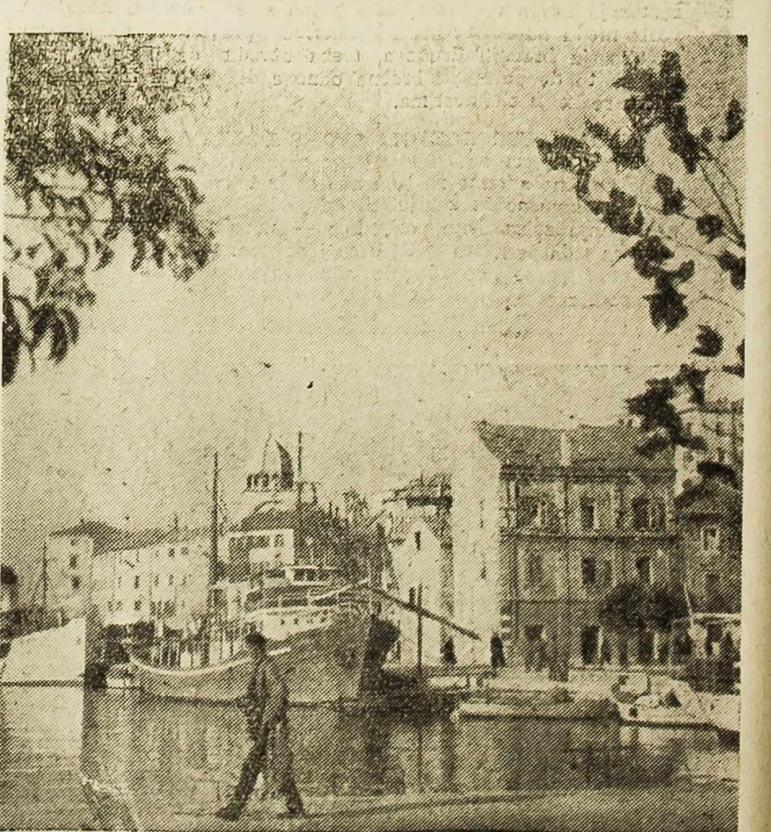
Inicijative, koje u pojedinim selima kninske općine dolaze od strane zborova braća, mjesnih odbora, zadržnih savjeta ili političkih organizacija, ne ostaju samo želje i mrtve riječi u zapisnicima, jer ljudi ovog kraja prije nego se odluče na neku zamašniju akciju, dobro razmisle, odmjere svoje snage i mogućnosti. Tako se ideje i prijedlozi počinju ostvarivati bez bojazni, da će se doživjeti neuspjeh ili da će se sustati na pola puta. O tome imamo više primjera, koja zasluguje istaći.

Potrebljeno je istaknuti inicijativu zadrugara Orlića i Markovca, dvaju sela koja se nalaze uz rub Kosova polja. U Orliću je još ranije podignuti zadržni dom, ali krilo za kulturno-prosvjetni rad ostalo je neizraveno. Sada su radovi u toku i na ovom dijelu doma.

U susjednom Markovcu ljudi napreduju radovima na izgradnji učiteljskih stanova.

Sličnih primjera ovakog rada može se naći također i u drugim selima, kao na primjer u Strmici, Polaci, Plavnu i Mokrom Polju, gdje su ospozljene prostorije i stvoreni uslovi za rad zdravstvenih ambulanti ili u Kosovu, gdje je susretljivo radnika sadre i vaspenci, tamošnja osmogodišnja škola dobita nekoliko učionica u zgradama rudnika.

Sve ove akcije vrijedne su pažnje, a izvode se uglavnom dobrovoljnim radom, negdje skromnim sredstvima iz pripadajućeg dijela općinskog priresa ili uz pomoć zadruga i ostalih prijednih organizacija. (M.)

Šibenski

Osnivanje servisnog poduzeća

Uskoro će započeti djelovati i servisno poduzeće čije će usluge moći koristiti privredne organizacije, ustanove i nadležna. Zasad će servis raspločati sa sedam automobila od kojih su troja kola bila vlasništvo NO kotara, dvama je raspločeno NO općine, a po jednini Poljoprivredna stanica, Zavod za socijalno osiguranje i Kotarski zadružni savez. O osnivanju servisnog poduzeća te o načinu korištenja vozila u privrednim organizacijama raspravlja se nedavno na sastanku predstavnika šibenskih poduzeća i ustanova. (J)

SEMINAR ZA UPRAVITELJE ŠKOLA

U Šibeniku je 21. o. m. počeo desetodnevni seminar za upravitelje centralnih osmogodišnjih škola područja kotara, koji je organiziran Pedagoški centar u Šibeniku. Prisustvuje mu 25 upravitelja.

Na seminaru se raspravlja o značenju izučavanja Programa SKJ u borbi za novu školu, osnovnim karakteristikama programa za osnovne škole, o principima organizacije rada i života učenika u školama, organizacijskom rukovodenju školom, te o učeničkim zadrugama i organizacijama. (m)

Sa tržnice

Cijene poljoprivrednim proizvodima lagano se dižu. To se naročito opaža kod zelja, čija se cijena kreće između 30 i 60 dinara, dok se kupus prodaje po cijeni od 40 do 60 dinara. Paprike iz Hercegovine prodane su odmah čim su stigle. Ostali artikli prodaju se po ovim cijenama: kupus 18, crveni luk 50, bijeli luk 150, salata 60 do 120, mrkvica 60, suhe smokve 100, jabuke 40, maslinovo ulje 400, jaja 25 i mljeku 50 dinara. (Z.)

OMASOVJAVA SE RADIJKLUB

Klub radio-amatera počeo je s propagiranjem radio-amaterskih tečajeva među daci ma srednjih i osmogodišnjih škola na području grada. Očekuje se da će povezivanje s nastavnicima pomenutih škola urođiti plodom, čemu u prilog pozvati i članjenca, da je 15. učenika IV. osmogodišnje škole već učlanjeno u radio-klub. Sličan interes među daci ma ostalih škola ukazuje na to da će se u radio-klub učlaniti preko stotinu daka. Osnovni tečajevi iz radio-tehnike uskoro će početi radom. (Z.)

Priredbe za učenike

Prošlog tijedna održane su za učenike srednjih škola dvije predstave, jedna kazališna i druga knino-predstava. Kazališna predstava »Zlatni pjesak», koja je prikazana 21. ovog mjeseca za dake Gimnazije odlično je primljena i svjedoči u velikom interesu gimnazijalaca za kazališne komade sa temom iz NOB-e. Daci Učiteljske škole i Gimnazije također su s velikim interesom pratili film »VII. kongres SKJ«. (Z.)

SIBENIK korijen

NARODNO KAZALIŠTE
Četvrtak, 30. X. — Premjera francuske komedije — VIRGINIJA — Michel Andre. Početak u 19.30 sati.
Petak, 31. X. — KULA BABLONSKA — predstava za učenike Gimnazije. Početak u 10.30 sati.
Subota, 1. XI. — DRVENI TANJUR — Početak u 19.30 sati.
Nedjelja, 2. XI. — VIRGINIJA — Početak u 19.30 sati.

KINEMATOGRAFI

TESLA: premjera engleskog filma u vlastivizionu u boji — SPANSKI BAŠTOVAN — Dodatak: Filmske novosti broj 42 (do 3. XI.).
Premjera francuskog filma — INSPEKTOR VOLI GUŽVU — Dodatak: Filmske novosti broj 43 (4. do 7. XI.).
SLOBODA: premjera talijanskog filma — UMBERTO D — (do 31. X.).
Premjera talijanskog filma — BRANIM SVOJU LJUBAV — (1. do 4. XI.).
Premjera američkog dokumentarnog filma — LJUDI IZ ARA NA — (5. do 6. XI.).

DEŽURNE LJEKARNE
Do 1. XI. — II. narodna — Ulica Bratstva i Jedinosti.
Od 2. - 5. XI. — I. narodna — Ulica Božidara Petranovića.

GRADSKA KRONIKA

Problemi saobraćaja

Razgovor s Jakovom Pavlovićem, šefom upravne službe Sekretarijata za unutrašnje poslove NO kotara

Naš grad se razvija brzim tempom i uporedo s tim nagnuto se razvija i saobraćaj. Naročito je povećan broj motornih vozila. Naš suradnik je zamolio Jakova Pavlovića, šefa Upravne službe Sekretarijata za unutrašnje poslove NO kotara da odgovori na nekoliko pitanja koja se odnose na probleme saobraćaja u Šibeniku. Koji su po vašem mišljenju glavni problemi gradskog saobraćaja?

U posljednjim godinama u gradu je saobraćaj naglo porastao. Danas Šibenik ima oko 500 motornih vozila. Tako velik broj vozila zahtijeva, naravno, i mјere koje bi osigurale normalno odvijanje saobraćaja u gradu, a ujedno i zaštite živote njegovih građana. Najveći problem za dobro organiziran saobraćaj je u tome, što u gradu postoji samo jedna saobraćajnica. Pored toga, ono »usko grlo« na Vanjskom predstavlja stalnu opasnost za živote naših potrebnih sredstva. Je-

Postoјi li mogućnost da se na nek način rastereti to opasno »usko grlo«?

Naravno da postoji. Taj problem se mogao barem privremeno rješiti. Naime, trebalo bilo oposobi biti onu donju cestu, koja vodi od benzinske stanice do zgrade Elektroprivrednog poduzeća, što ne zahtijeva neka veća sredstva. Gornji sloj bi se morao politi sagorenjem naftom ili uljem, a mogla bi se cesta i spra- meksirati. Savjet za opću upravu i unutrašnje poslove NO općine je svojevremeno zaključio, da se tako i postupi, ali se zaključak nije realizirao navodno zbog pomanjkanja sredstava.

Moram još istaknuti da su gradski skladišta u većini smještena na glavoj magistrali i kamioni su često prisiljeni da se zaustavljaju zbog iskrčavanja ili ukrčavanja tereta što također otežava normalno odvijanje saobraćaja.

I saobraćajni znakovi imaju da pridonesu sigurnijem odvijanju saobraćaja motornim vozilima. Oni su zbog toga i postavljeni u gradu, ali o njima više nitko ne vodi briju. Jedni su uništeni a sa drugih je otpala boja i slično.

Vaše mišljenje o prostoru za parkiranje i servisnoj stanici?

Koliko je meni poznato, u gradu nema prikladnog prostora za parkiranje motornih vozila. Međutim, trebalo bi to pitanje razmotriti i način rješenje koje bi u ovakvim prilikama najbolje odgovaralo. A za servisnu stanicu mogu reći samo to da je ona više nego potrebna, osobito u vrijeme turističke sezone. Problem osnivanja servisne stanice morao bi se raz-

motriti sa mnogo više pažnje i vjerujući da bi se onda i riješio.

U našem gradu nije organiziran Tjedan saobraćaja. Koji je tome razlog?

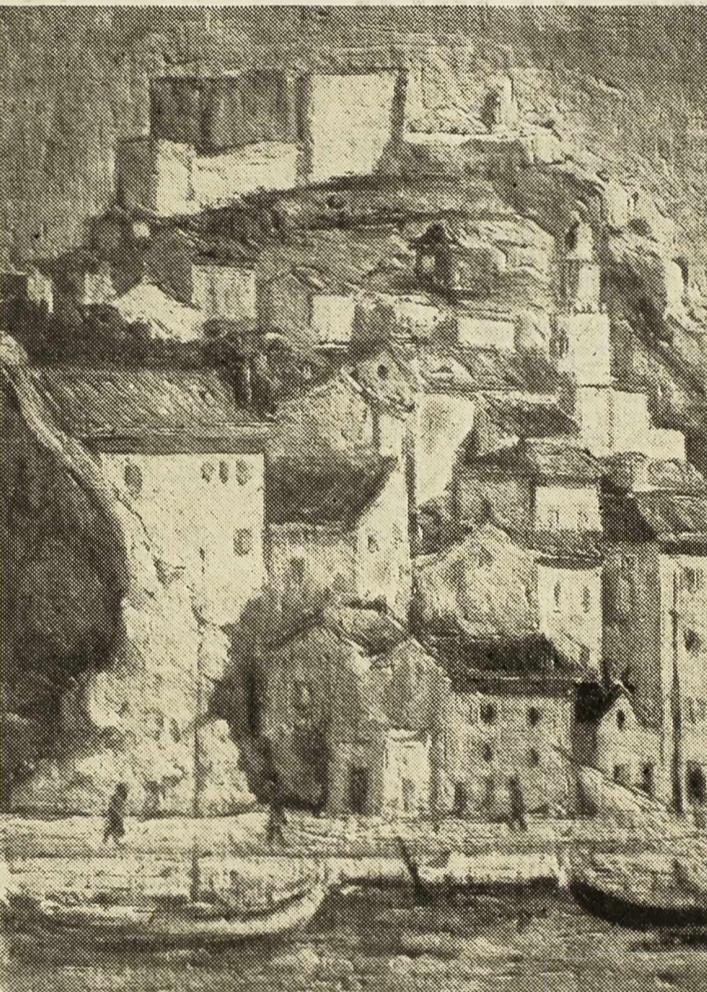
Mnogi gradovi u kojima je živ saobraćaj, povremeno organiziraju akcije koje imaju svrhu da upute građane u pravilno ponašanje na saobraćajnim mjestima. Tačko je zamisljeno da se i u našem gradu organizira Tjedan saobraćaja. Smatram da je to naš velik prostup i da je za takvu akciju sva-kako bilo potrebno osigurati najnužnija sredstva.

Da li imate još nešto istaknuti?

Ja bih još jednom istakao potrebu uređenja puta od benzinske stanice. Taj posao ne bi trebalo odgadati, jer današnje »usko grlo« na Vanjskom predstavlja stalnu opasnost za živote naših građana.

U čast oslobođenja Šibenika

Izložba Ljubomira Bašića

Lj. Bašić

Sibenik — Dolac (ulje)

Akademski slikar Ljubomir Bašić iz Splita, priređuje 3. studenoga u čast godišnjice oslobođenja Šibenika izložbu umjetničkih eksponata. Umjetnički rad, koji dobije najviše glasova, dodjelit će se samostalnu izložbu u našem gradu.

U foyeru Narodnog kazališta bit će izloženo 24 eksponata, koji prikazuju motive iz Dalmacije, a me-

du njima i nekoliko iz Šibenika.

Za vrijeme trajanja izložbe bit će anketa o izloženim eksponatima. Umjetnički rad, koji dobije najviše glasova, dodjelit će se jednom od posjetilaca.

Izložba će biti otvorena do 16. studenoga.

Komisija za službeničke poslove Narodnog odbora kotara Šibenik

RASPISUJE NATJEČAJ

za

1. REFERENTA ZA INVALIDSKE DODATKE i dodatke na djecu u Sekretarijatu za narodno zdravlje i socijalnu zaštitu. Najviše zvanje: administrator kancelarijski referent, i najmanje 3 godine stručne prakse.

Najviše znanje: administrator ili referent III. vrste.

1. REFERENTA ZA ANALIZU I STATISTIKU u odsjeku bilanca u Sekretarijatu za finančne.

Najniže zvanje: računovoda.

Najviše zvanje: viši referent I. vrste.

1. KANCELARIJSKI SLUŽBENIK u Sekretarijatu za privredu. Zvanje: daktilograf III. ili II. klase ili pomoćni kancelarijski referent sa najmanje 2 godine stručne prakse.

Ponude sa kratkom biografijom i podacima o kretanju u službi, dostaviti najkasnije do 15. XI. 1958.

PISMO SA KLUPA NA RIVI

DRUŽE UREDNIČE,

— Šta sve ne pritrpu ovi saobraćajni znakovi šta su jik pomećali po gradu, — zavajip je jedan od među namin na klupaman za otin znakoviman ka d as ujudi.

I od otomen smo onda govorili.

Najprija smo se sitili, kako smo općini zamirali šta su jik nako nisko pomećali. Ideš ulicom, a najedanput ti se prid očima prikaze kakva crna motorbicikla oli auta (u siiki, nraavski), kakva priteča crtta; pa onda ona slova »P«, »Stop«, olli naslikana punpa, tlocrt i tome slično, pa i neotice makneš glavu da ne udreš. Pristrasiti se oni ostri rubova, da ti ne rasiču celo... .

Ma, jopek kada pomnivo prodeš, šta su nikni naši kušali, vidisi da možeš proći i da će znak osatiti koji centimetar povrtebe.

I onda — šta zaradi otog našeg iskustva, šta zaradi od toga šta su nikni govorili da propis kaže d se znakovi nesmu mećati visočije, — mi smo od ote teme, olli bjoe reći problema, digli ruke...

Ali su jik drugi stavili!

Danas nema jednoga znaka koji nije oštečen.

Jerbo, drmnji ga rukom, teke danas, udri ga sutra, prikolutra ga natipe s stonon, poslan okusaj na njemu miriti svoju snagu — i tako dan za danon, pa smo došli do toga da sve one tabele u žutin, crvenin, modrin i drugin koluriman ne moru više služiti saobraćaju, nego više sliču na škorcanu pokrivala, skupljena sa škovaca pa po gradu obšena ka za krnevi...

— Ne će jk, onda, zaradi toga skmiti?

— A kako ćeš bez znakova po ovu našin učamam?

Sada jik ima, pa je jopek u pridprošlu nediju oni s motorbicklon sk.nja s ulice tri žene. Da jik nema...

— A brez njih će ostati! — umiša se u razgovor još i treći, pa nastavi: — Da su od mazije ne bi izdurali napastim kojim su izložene. Nema puno, a jedan ti je cilj oni znak, i štangu na kojoj je bija, iščupa iz betuna i bacija ga u cvjeće u oni derdin isprid kina...

— I ota snaga, produži otaj šta je počeja od otoj zgodii, kada su ga uvaliti i pitali, da šta to čini, da je odgovorija, da šta se to nji tiče...

— Gospiti! — prsne jedan šta je do sada muča. — Da šta se nji tiče? U... Da san ja tu bija... U...

Bilo bi dobro da ima više taki šta se žestu na takve stvari, ali bi tribalo žestine sa više strana, pa da očitu na sebi ovoj svojoj škaršeli oni šta jin se dragi igrat i stvariman koje nisu za igru...

Tribalo bi sada na nji metniti ruke!

Druže uredniče za danas bi svršili, s otin da će nan biti drago u »Šibenskom listu« pročitati koju od otomen, ako se koga zaradi oti stvari zvezne, pa te lipo pozdravljamo uz stisak ruke

MI SA KLUPA NA RIVI

Pismo uredništvu

O historijatu očnog odjela

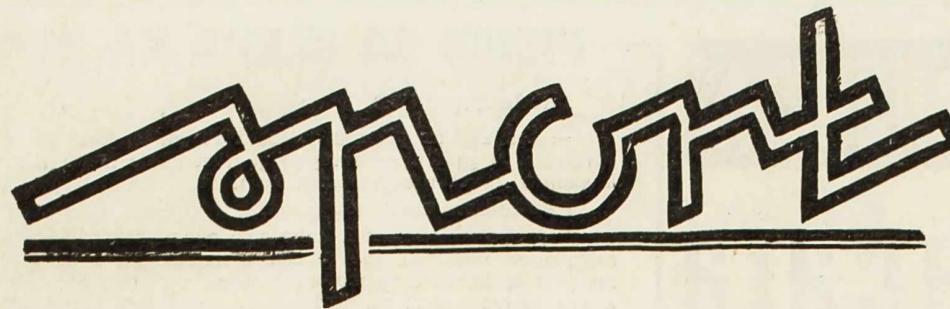
(POVODOM ČLANKA DRA. BOGOMIRA SASSA U SPOMEN-KNJIZI O 75-GODIŠNJIĆI ŠIBENKE BOLNICE)

Spomen-knjiga o 75-godišnjici Šibenke bolnice u Šibeniku učiće grebu i Beogradu. Ispravak bi trebalo izvršiti i na strani 62., 8. red odozgo. Naime, dr. Šoša je od 1945. do 1952. energetično ušao u akciju za suzbijanje trahoma na području kotara Šibenik, Zadar, B'ograd, Knin i Drniš, te ulagao maksimum truda za ostvarenje jednog trahomskog podjedla za izolaciju tih bolesnika i njihovog leženja u Šibenskoj bolnici. Medutim, zbog pomanjkanja prostorija i materijalnih sredstava, nije mogao realizirati navedenu zamisao. Za gornje navode svjedoče protokoli i dopisi Upravne bolnice. To mogu potvrditi i dr. Smolčić, dr. Cukrov, dr. Ofner, dr. Lučev i drugi, kao i dio personala Očnog odjela i starici službenici u kancelarije bolnice.

Tako na strani 59., redak 11. nije jasno da li se ranije za vrijeme dr. Čosića i dr. Šoša odvijao rad u smislu kliničke, rentgenske, laboratorijske pretrage, te da li su i oni imali usku suradnju sa svim ostalim medicinskim granama u kliničkoj obradi pacijenata ili je tek dr. Sasso kao prvi uveo te metode u obradi bolesnika. Ako oni nisu bili ažurni i nisu pratili medicinske novitete, onda je to trebalo jasno istaknuti, a u koliko su tako postupali, onda bi trebalo to navesti i dodati »da smo mi (dr. Sasso) popunili i nastavili (dr. Čosić)«. Za gornje navode svjedoče protokoli i dopisi Upravne bolnice. To mogu potvrditi i starici liječnici i administrativni osoblje koje i danas radi u toj bolnici.

Sa ovim tek malim primjedbama svakako bi morao biti ispravljen članak »Razvitak i rad Očnog odjela« u Spomenici povodom 75-godišnjice Šibenske bolnice, tako da bi isti mogao imati objektivni i donekle realan smisao. U protivnom slučaju, članak nema jednostavno informativne vrijednosti, a još manje historijske istine.

Dr. Tomislav

Pred Kongres za fizičku kulturu

Radnom čovjeku potrebna je tjelesna aktivnost

Naši radni ljudi provode osam sati na poslu i to najčešće u zatvorenim i često zagušljivim prostorijama. Kad tome još dodamo i vrlo česti neprirodni položaj tijela pri radu, onda nije teško zaključiti da takav način života dovodi do raznih i to steničnih promjena na organizmu i da smanjuje njegovu radnu sposobnost. Ali uza sve to uvijek se ne posvećuje dovoljna pažnja zdravlju i tjelesnoj kondiciji radnih ljudi.

A kako naš zaposlen čovjek koristi svoje slobodno vrijeme? Kako se odmaraju? Taj odmor se sastoji od posjećivanja kafane, kina, kazala ili pak od ležanja. A kad nekome postavite pitanje zašto se u slobodnom vremenu ne bavi nekom sportskom igrom, odnosno zašto se ne uključi u neku tjelesnu aktivnost, onda ćete dobiti odgovor, da to zamara i iscrpljuje. To je donekle točno, jer ako se odredena fizička aktivnost ne izvodi stručno i planski, onda ona zaista iscrpljuje čovjeka. Osim toga nije ni svaka tjelesna aktivnost korisna, pa makar se ona izvodila planski i pod stručnim nadzorom. Zbog toga je potrebno analizirati radno mjesto i uslove rada i tek nakon toga odrediti one tjelesne aktivnosti koje najbolje odgovaraju određenom radnom mjestu. Potrebno je odabirati takve aktivnosti koje će biti upravo suprotne onim kretnjama, koje čovjek normalno vrši pri svakodnevnom radu.

Ako uspijemo da dobro odaberemo odredene fizičke aktivnosti, onda će, pored zdravstvene koristi i proces odmaranja biti brži, mnogo brži nego odmaranje mirovanjem. To se osniva na činjenici što se za vrijeme određenog rada zamaraju i odredeni mišići i nervni centri. Drugim radom aktiviraju se i zamaraju drugi mišići i nervni centri, dok se prvi brže odmaraju. To se događa upravo zbog toga što se izmjenju tvari održava na višem nivou, pa se i sve biološke reakcije odvijaju brže.

Podsavezno prvenstvo

»RADNIČKI« — »SOŠK« 5:1 (2:1)

Prvenstvena utakmica SNP-a odigrana u Šibeniku. Sudac F. Lemešić iz Splita, pomoći Mitić i Knez iz Šibenika.

Golove postigli: za domaće Perak 3. i 16., Drašković 61., Štampalija 75., i Spahija 78. minuta, za goste Paić u 11. minuti.

Visoki poraz gostiju uslijedio je od sredine II. poluvremena, kad su se pojedinci zbori slabe fizike spremi sporo i teške kretali po terenu. Inače do tada, iako je »SOŠK« imao u prvom dijelu lagunu terensku premoć, igra je protekla u nizmjeničnim napadima jedne i druge momčadi. Obrana domaćih na čelu sa sigurnim Reljom bila je bolja od »Soškove«.

Kod »Radničkog« dobro su igrali Perak, Radić i Remljak, a kod gostiju Marasović, Žura i Škender. Sudac Lemešić prema je previše sjeckao, igru lipak je zadovoljio, a zbog obostranog koštanja unutri je u svačištu Lovrić i Šoštarić. (B. K.)

DOŠK — OMLADINAC (Zadar)
5:1 (1:1)

U nedjelju je u Drnišu odigrana nogometna utakmica za grupno prvenstvo SNP-a između Došk-a i Omladinca iz Zadra koja je završila s vokom pobjedom domaćih momčadi sa rezultatom 5:1. Prisustvovalo je oko 400 gledalaca.

Domaća ekipa prikazala je mnogo bolji nogomet i gosti mogu zahvaliti izvrsnom golmanu što nisu doživjeli pravu katastrofu. Od domaćih su se istakli Butužić i Kovačević, a kod gostiju je bio najbolji golman.

Zgoditke su postigli za Došk Nakić i Kovačević po 2 i Dereta II. 1, a za goste Petani I. 1.

Susret je vrlo dobro vodio ing. Marin Sale, (AK)

U II. kolu postignuti su ovi rezultati: Radnički — Sošk 5:1, Velebit — Dinara 2:2, Došk — Omladinac 5:1.

Mirovanje je spor način odmaranja i u nekim zemljama, to je danas u stvari primitivni oblik odmaranja, koji je moguć samo kod onih ljudi koji imaju dovoljno vremena, koji se ne žure i kojima nije mnogo stalo do veće produktivnosti. Upravo sporo se odmaraju oni koji ne vode računa o svojoj kondiciji. Oni pak koji vode računa o svojoj radnoj sposobnosti i kondiciji odmaraju se »aktivno«, jer je takav odmor brži i kraći.

Da bismo to postigli trebalo bi zaposlenim ljudima u toku radnog vremena omogućiti jedan kraći »aktivni« odmor, koji je u nekim našim tvornicama, poduzećima i ustanovama, gdje za to postoje uvjeti, već uveden. Takav odmor odmah se pozitivno odrazio na kvalitet proizvodnje.

Kako koristiti slobodno vrijeme za aktivni odmor?

Zar nije poznata korist, koju čovjek ima od šetnja u prirodi koja povoljno utiču ne samo na tijelo, već i na psuh čovjeka. Zar plivanje i veslanje isto tako nisu korisni za naše zdravje. Pomorski sportovi pružaju mnogostruku korist. Pored utjecaja na estetski razvoj muskulature i fiziolosku funkciju organa, dominantna je plućna ventilacija, a to je upravo ono što je neophodno poslije rada u nehigijenskim uvjetima. Zar šetnje u prirodi, izleti u planine, plivanje i veslanje nisu istovremeno prijatna razonoda.

Dakle, pravilno odabrane tjelesne aktivnosti imaju mnogostrukke koriste za radne ljude i zbog toga će biti potrebno, da se i na našem području pokloni veća pažnja tom problemu.

Prof. Milivoj Petković

Šibenik-Sloboda 1:1 (0:1)

Strijelci: Marković u 30. za »Slobodu«, a Luštica u 49. minuti za »Šibenik«. Igralište »Rade Končara«. Vrijeme vjetrovito, teren dobar. Gledalaca oko 3.000. Sudac Vukotić iz Zagreba, pomoći Crnogača i Bukić.

»ŠIBENIK«: Miloševski, Cvitanović, Jelenović, Luštica, Iljadica, Šupe, Zambata, Miljević, Tedling, Stošić, Živković (Bego).

»SLOBODA«: Hajrović, Lazić, Rumić, Vovna, Petković, Stipić, Čuturaš, Radić, Podvalje, Pančić, Marković.

I nedjeljna utakmica po treći put uzastopce pokazala je da domaći tim u svojoj kući više ne predstavlja bašku za gostujuće ekipe. »Šibenik« se po drugi put morao zadovoljiti sa jednim osvojenim bodom, iako je bilo veliki broj šanskih dataka rezultat i ne ostane do kraja utakmice. Takva konstatacija vrijedi naročito za II. poluvrijeme, kada su domaći već tog razdoblja igrali u neposrednoj blizini kaznenog prostora gostiju iz Tuzle. Ništa manje nego tri puta inače dobr vratari »Slobode« bespomoćno je gledao kako se lopta odvija od vratnice, a otmjer tučenjih udaraca s ugla od 10:4, dovoljno pokazuje premoć »Šibenika« na terenu. Pa uvećano jednaput lopta je pronašla put do mreže. To je bilo u periodu očite nadmoći »Šibenika«, kada su pogledi gledalaca bili uprti samo u jednom pravcu — prema vratima Hajrovića. Nekoliko opasnih napada domaćih raščišćavala je gostujuća obrana, velik broj udaraca postao je pljen sigurnog vratara, a više povoljnih šansi nije realizirano zbog nedovoljne prisjetnosti navalne petorki »Šibenika«. Sve u svemu sreća je bila naklonjena gostima koji mogu itekako biti zadovoljni što su jedan neplanirani bod odnijeli sa sobom kući.

Već u 1. minuti Miloševski je u jednom oštrelju domaću protivničku igračem bio povrijeđen u glavu, ali se ubrzo oporavio. Tri minute kasnije domaći izvode prvi korner i lopta je pored istrčalog vratara i bezbroj nogu odsetala na drugu stranu igrališta. Prvi opasan napad izvode gosti u 25. minuti, ali bez uspjeha. U razdoblju nizmjeničnih napada, »Sloboda« je preko Markovića, nakon što ga je njegovo poslužio Podvalje, uspio plasirati loptu u mrežu. Odmah tamo slijede za redom dvije lijepe kombinacije »Šibenika« koje završavaju udarcima preko gola. U 38. minuti ozljedenog Živkovića zamjenjuje Bego. Do kraja poluvremena Marković je ponovo u prilici da oštrelji šutira na gol, ali je Miloševski loptu odnio iznad svojih vrata.

Oštar tempo igre, kojim je započela ova utakmica, nije ni u jednom momentu menjavao u nastavku. Igrajući niz vjetar domaći prislijevaju goste da se brane. Do izjednačenja nije trebalo čekati. Nakon jedne brze kombinacije Luštača je iskosa, pored iznemalenog vratara, pogodio gornju sta-

tiju o koju se lopta odbrila u mrežu. To kao da je dalio elan domaćima i oni odsas pa do kraja izvode bezbroj oštreljih napada. 61. minuta uzbudila je gledaoca. Najprije je vratar Hajrović izvrsnom parodom obranio Stošićevu loptu, a malo zatim Luštica uputio pravu bombu u stativ. Slične udarce poslali su Bego i Tedling.

Jos jednom ponovila se gužva pred vratima »Slobode«. To je bilo u 80. minuti. Upravo je nevjerojatno kako lopta nije pogodila cilj. U posljednjim sekundama igre Tedling nije znao iskoristiti izvanrednu priliku. Našao se sam pred golom. Jedina prepreka bila je vratar. Kad je već svatko vidiško klopo odsjeda u mrežu, on je načas zastao, uputio udarac, ali je lopta na iznenadnje sviju čvrsto zaigrlo Hajrović.

Kod momčadi »Šibenika« vrijedno je istaći Šibenika i Stošića, te Miloševskog, a kod gostiju Hajrovića, Markovića i Radića. Sudac Vukotić je uz neke manje nego tri puta inače dobr vratari »Slobode« bespomoćno je gledao kako se lopta odvija od vratnice, a otmjer tučenjih udaraca s ugla od 10:4, dovoljno pokazuje premoć »Šibenika« na terenu. Pa uvećano jednaput lopta je pronašla put do mreže. To je bilo u periodu očite nadmoći »Šibenika«, kada su pogledi gledalaca bili uprti samo u jednom pravcu — prema vratima Hajrovića. Nekoliko opasnih napada domaćih raščišćavala je gostujuća obrana, velik broj udaraca postao je pljen sigurnog vratara, a više povoljnih šansi nije realizirano zbog nedovoljne prisjetnosti navalne petorki »Šibenika«. Sve u svemu sreća je bila naklonjena gostima koji mogu itekako biti zadovoljni što su jedan neplanirani bod odnijeli sa sobom kući.

Već u 1. minuti Miloševski je u jednom oštrelju domaću protivničku igračem bio povrijeđen u glavu, ali se ubrzo oporavio. Tri minute kasnije domaći izvode prvi korner i lopta je pored istrčalog vratara i bezbroj nogu odsetala na drugu stranu igrališta. Prvi opasan napad izvode gosti u 25. minuti, ali bez uspjeha. U razdoblju nizmjeničnih napada, »Sloboda« je preko Markovića, nakon što ga je njegovo poslužio Podvalje, uspio plasirati loptu u mrežu. Odmah tamo slijede za redom dvije lijepe kombinacije »Šibenika« koje završavaju udarcima preko gola. U 38. minuti ozljedenog Živkovića zamjenjuje Bego. Do kraja poluvremena Marković je ponovo u prilici da oštrelji šutira na gol, ali je Miloševski loptu odnio iznad svojih vrata.

Oštar tempo igre, kojim je započela ova utakmica, nije ni u jednom momentu menjavao u nastavku. Igrajući niz vjetar domaći prislijevaju goste da se brane. Do izjednačenja nije trebalo čekati. Nakon jedne brze kombinacije Luštača je iskosa, pored iznemalenog vratara, pogodio gornju sta-

REZULTATI VII. KOLA

Šibenik — Sloboda 1:1, Lokomotiva — Zagreb 5:1, Split — Proleter 3:1, Borac — Trešnjevka 3:1, Borovo — Odred 2:0.

TABLICA

Sloboda	6	3	2	1	11:5	8
Split	6	3	2	1	15:9	8
Elektrostroj	6	2	4	0	8:5	8
Trešnjevka	7	3	2	2	12:10	8
Šibenik	7	3	2	1	11:10	8
Lokomotiva	6	3	1	2	12:7	7
Borac	6	3	1	2	10:9	7
Zagreb	6	2	1	3	10:13	5
Proleter	7	1	3	3	11:18	5
Borovo	7	2	0	5	12:17	4
Odred	6	0	2	4	3:10	2

RASPORED UTAKMICA VIII. KOLA

U VIII. kolu, koji se igra 2. studenoga, na rasporedu su ovih parova: Proleter — Borac, Zagreb — Split, Odred — Lokomotiva, Sloboda — Borovo i Elektrostroj — Šibenik. Trešnjevka je slobodna.

ŠIBENIK — ZADAR 2:2 (0:0)

U nedjelju je u Zadru održana prvenstvena nogometna utakmica za grupno prvenstvo SNP-a između Došk-a i Omladinca iz Zadra koja je završila s vokom pobjedom domaćih momčadi sa rezultatom 5:1. Prisustvovalo je oko 400 gledalaca. Domaća ekipa prikazala je mnogo bolji nogomet i gosti mogu zahvaliti izvrsnom golmanu što nisu doživjeli pravu katastrofu. Od domaćih su se istakli Butužić i Kovačević, a kod gostiju je bio najbolji golman.

Zgoditke su postigli za Došk Nakić i Kovačević po 2 i Dereta II. 1, a za goste Petani I. 1.

Susret je vrlo dobro vodio ing. Marin Sale, (AK)

U II. kolu postignuti su ovi rezultati: Radnički — Sošk 5:1, Velebit — Dinara 2:2, Došk — Omladinac 5:1.

POCUKA-ZANIMLJIVOSTI-ZABAVAC

„LJUDI-ŽABE“ od starih Grka do danas

»ljudima-žabama« počelo je da se govoriti naročito mnogo poslije Drugog svjetskog rata, pa se tako smatra da su oni nastali u najnovije vrijeme. Međutim, »ljudi-žabe« postojali su i prije 2.000 i vše godine. Ono što razlikuje ono iz vremena Starog grčkog od današnjeg uglavnom je oprema. Cijevi i zacičlje Konopac vezan za čaklje dosegao je do obale. Tada je sa obale desetina snažnih ljudi počela da vuče kanopac i da privlači rimski brod. Posade i vojnici koji su se nalazili na brodu ne shvaćajući kako se brod kreće bili su u panici i strahu i nisu ništa prečinili. Tako su Bizantinci na ova vremena jednostavno načinili i do hrane i do oružja sa lako mogli da napadaju brodove u Gibraltar. Ta baza je bila veoma važna za zakamufliranje.

da nema efikasne zaštite protiv »ljudi-žaba« ako uspiju da se primaknu cilju. U najveće podvige talijanskih »ljudi-žaba« u Drugom svjetskom ratu svakako spada formiranje baze u Španjolskoj obali iz koje su lako mogli da napadaju brodove u Gibraltar. Ta baza je bila veoma važna za zakamufliranje.

Britanski ronci su najveću uspjehu postigli kada su u talijanskoj ratnoj luci podmornice potoplile krstarice »Bolcino« i »Gorriča«. To se dogodilo juna 1944. godine. Britanski »ljudi-žabe« imali su uspjeh u napadanju talijanskih brodova.

Japanci su pred kraj r